

# Ouderenmishandeling vaak lastig te herkennen

TEKST: THEONE JOOSTENSZ  
FOTO: ANTOINETTE BORCHERT

**Onverzorgd en mager, blauwe plekken op rare plaatsen, somber, angstig: het kunnen signalen zijn van ouderenmishandeling. Een zorgprofessional die vermoedt dat een oudere patiënt thuis mishandeld wordt, is verplicht daar wat mee te doen volgens de meldcode 'Huiselijk geweld en Kindermishandeling'.**

De meldcode voor Huiselijk geweld en Kindermishandeling helpt professionals die met mensen werken om goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Instanties zoals ziekenhuizen, inrichtingen en scholen zijn verplicht om een meldcode te hebben, die te gebruiken en de stappen goed te registreren. Het UMCG heeft onlangs zijn meldcodeprotocol vernieuwd en kreeg daarvoor het Keurmerk Meldcode.

Meldingen kunnen naar: tel. 06 31623037 of naar [kindermishandeling@umcg.nl](mailto:kindermishandeling@umcg.nl) (geldt ook voor ouderenmishandeling). De meldcode staat op Docportal onder Meldcode 2015.

In Nederland wordt naar schatting één op de twintig ouderen boven de zestig jaar thuis mishandeld. Het topje van de ijsberg, meent verpleegkundig consultant Robert Sloot van het Universitair Centrum Ouderengeneeskunde. "We weten niet om hoeveel ouderen het precies gaat, omdat er weinig onderzoek naar gedaan is." Ouderenmishandeling kent verschillende vormen, zoals lichamelijk en psychisch geweld, seksueel misbruik, financiële uitbuiting, schending van rechten en verwaarlozing. Soms is er sprake van moedwil, zoals de verslaafde zoon die zijn moeder financieel kaalplukt. Maar in het merendeel van de gevallen gaat het om ontspoorde mantelzorg: de zorg voor een zieke oudere loopt de mantelzorger simpelweg over de schoenen. Als hij of zij bovendien niet kan terugvallen op een sociaal netwerk, dan kan het snel van kwaad tot erger gaan.

Sloot: "Een paar weken geleden kregen we een zwaar verwaarloosde mevrouw binnen. Ze was sterk vermagerd en verkeerde in een zeer slechte fysieke toestand. De regie-verpleegkundige van de afdeling haalde mij erbij, en samen

hebben we de zaak opgepakt en onderzocht. Het bleek dat de echtgenoot door omstandigheden niet in staat was om voor zijn vrouw te zorgen. Een sociaal vangnet ontbrak. Na een paar gesprekken te hebben gevoerd, bood ik aan om te helpen, en die hulp werd aanvaard. Nu is er een sociaal team in de wijk actief dat het echtpaar ondersteunt."

## NIET PLUIS

Ouderenmishandeling is niet altijd gemakkelijk te herkennen. Toch kun je, door goed te observeren en alert te zijn op hoe de oudere en zijn verzorger met elkaar omgaan, de signalen wel oppikken. "Als je het gevoel hebt dat er iets niet pluis is, dan mag je dat gevoel niet negeren en moet je de meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling hanteren", zeggen Els Planting en Marleen Pastoor, aandachtsfunctionarissen van het Team meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling UMCG. "De eerste stap is dat je de signalen in kaart brengt. Ga er vervolgens niet in je eentje mee worstelen, maar overleg met een collega, met een van ons of eventueel anoniem met Veilig Thuis. Dat is stap twee. Stap drie is dat er een gesprek met de patiënt volgt. Uiteindelijk kun je helpen bij het organiseren van hulp."

## VROUW BIJ MAN

Meestal reageren slachtoffers van mishandeling emotioneel en opgelucht als een professional zijn zorgen deelt



V.l.n.r. Robert Sloot, Marleen Pastoor en Els Planting

en hulp biedt. Maar het lukt niet altijd om door te dringen, zoals in het geval van een man die door zijn vrouw werd gebeten. "Een kwetsbare man die helemaal afhankelijk was van zijn, ogenschijnlijk gezonde, dominante vrouw", vertelt Sloot. "De man had een wond aan zijn oor die was gaan ontsteken. Het bleek dat zijn vrouw hem in het oor had gebeten, iets wat ze wel vaker deed. Deze mensen wilden echter geen hulp. Uiteindelijk kreeg ik wel toestemming om de huisarts te bellen zodat die een oogje in het zeil kon houden."